תנועת בני עקיבא בישראל (ע.ר.)
אגף חינוך והדרכה

בס"ד כ"ה מרחשוון התשע"ה

אנחנו צריכים מכבים!

הלב רותח, הדם מבעבע, הכאב מרעיד את האצבעות, המציאות שאנחנו נמצאים בה לא נתפסת, במדינת ישראל, מדינה ריבונית, יכולים שני מרצחים להיכנס לתוך בית כנסת, למקדש מעט, להיכנס ולרצות.

הכאב נורא, אבל זה הכאב הנוראי הזה משתק, זו הבעיה הגדולה שלו. וכדברי הרב צבי יהודה הכהן קוק זצ"ל

קשה היא לגופו של כלל ישראל אימת הפחדים וזעזועי דלדוליהם הנפשיים יותר מהרבם של מעשי היסורים בעצמם... [לנתיבות ישראל א', ע"מ פ"ד]

עומד הוא עם ישראל מול הטרור הרצחני הזה וההרגשה היא תוסר אונים. הלב נמוג, מה ניתן לעשות במצבים כאלה? איך אפשר להתמודד? והשאלה המרכזית היא מה תפקידנו היום?

אומר לנו משה רבנו בשירת האזינו-

דברים פרק לב
(מג) הַרְנִינוּ גוֹיִם עַמּוֹ כִּי דַם עֲבָדָיו יִקּוֹם וְנָקָם יָשִׁיב לְצָרָיו וְכִפֶּר אַדְמָתוֹ עַמּוֹ: פ

השאלה הראשונית שעולה מדוע הגוים מרננים את עם ישראל?

מסביר רש"י-

(מג) הרנינו גוים עמו - לאותו הזמן ישבחו האומות את ישראל ראו מה שבחה של אומה זו שדבקו בהקב"ה בכל התלאות שעברו עליהם ולא עזבוהו, יודעים היו בטובו ובשבחו:

בזמן העתיד אומות העולם ישבחו את ישראל על הדביקות שלנו בקב"ה על אף כל התלאות והיסורים, הקש"ים וכל הפיגועים, רציחות ונהרי נחלי דם שנשפכו.

בעצם תפקידנו הראשוני הוא להידבק בריבונו של עולם, להידבק בו באמת, לא לפחד, להיות עם נצח שאינו מפחד מדרך ארוכה, לא לפחד ללכת את ההליכה הארוכה של עמנו, הליכה של דורות על גבי דורות שלא נכנעים, למרות כל הנסיונות הבלתי נגמרים להשמיד אותנו, אנחנו לא נכנעים וממשיכים.

אך ישנו מדרש שמעמיק את העוצמה המיוחדת של נקמה זו וכך הוא אומר-

<u>מדרש תהלים (בובר) מזמור ט</u>
כי דורש דמים אותם זכר ולא שכח צעקת ענוים.

ר' אבהו בשם ר' אלעזר אומר כל צדיק וצדיק שאומות העולם הורגין אותו, הקדוש ברוך הוא כותבו בפורפוריא [בבגד] שלו, שנאמר ידין בגוים מלא גויות (תהלים קי ו),
והקב"ה אומר לאומות העולם למה הרגתם הצדיקים שלי, כגון ר' חנינא בן תרדיון, וכל הנהרגין על קדוש שמי,
והן כופרים ואומרים לא הרגנו אותם,
מיד הביא הקדוש ברוך הוא פורפוריא [בבגד] שלו ודן אותם ונותן להם אפופסין [גזר דין], הוי ולא שכח צעקת ענוים.

ריבונו של עולם מביא לדין את אומות העולם שרצחו את אותם קדושים, ומעמיד אותם לדין, כל טיפת דם שנשפכה ברצח על עצם כך שאתה יהודי משמשת כקטיגור באותו דין. כל טיפה זועקת מעומק עומקה לנקמה.

אך נקמה היא דבר מאוד מורכב, עד כדי כך שהרב תרל"פ זצ"ל כותב עליה כך-

נקמה שבאה מצד אהבת הנצחון העצמי נקמה פסולה היא, ונקמה הבאה מצד אהבת נצחון הצדק נקמה קדושה היא.

ולכן האדם שהוא בעל נטיות חומריות אסור לו להיות נוקם ונוטר, ורק הקב"ה שהוא מופשט מכל מיני נטיות, והכל אצלו משפט אמת וצדק, לו לבדו ראויה מדת הנקמה, "א-ל נקמות ד', א-ל נקמות הופיע"
[מי מרום ו' ע"מ נ"ג]

אנחנו בתור בני אדם לא יודעים לנקום, הנקמה שלנו בתור אנשים פרטיים היא תמיד תהיה לא נכונה, אנחנו בעלי נטיות חומריות ולא מסוגלים לנקום את הנקמה כפי שצריך.

אנחנו מבקשים את הנקמה ממי שיודע לנקום על פי הצדק המוחלט. וזה ריבונו של עולם. אנחנו מבקשים מריבונו של עולם לנקום.

בעוד חודש אנחנו ניפגש עם חנוכה, חנוכה מפגיש אותנו עם עוצמה מיוחדת, וכך אנחנו מבקשים בפיוט "מעוז צור"-

סדור תפלה - נוסח ספרד - סדר הדלקת נרות חנוכה
חֲשׂוֹף זְרוֹעַ קָדְשֶׁךָ וְקָרֵב קֵץ הַיְשׁוּעָה. נְקֹם נִקְמַת דַּם עֲבָדֶיךָ מֵאֻמָּה הָרְשָׁעָה. כִּי אָרְכָה לָנוּ הַשָּׁעָה. וְאֵין קֵץ לִימֵי הָרָעָה. דְּחֵה אַדְמוֹן בְּצֵל צַלְמוֹן הָקֵם לָנוּ רוֹעֶה שִׁבְעָה:

אנחנו מבקשים מריבונו של עולם, נקום את נקמת דם עבדיך השפוך, עבדיך שקמו להתפלל שחרית, קמו להתקרב אליך והוקרבו כאותה עקידה נוראה, עקידה שזועקת בכל רחבי המציאות, "הנני", "הנני למסור את נפשי על קדושת שמך".

ואם עד עכשיו הבנו שנקמה זו לא דרכנו ולא בידינו, אלא בידי ריבונו של עולם, השאלה מה תפקידנו מתעצמת.

ועל כן כיון שהתחלנו להתכונן לחנוכה היום, אנחנו מתבוננים באותם מכבים וצריכים ללמוד על חיינו, ובשביל כך ניפגש עם הלכה אחת בשולחן ערוך-

<u>שולחן ערוך אורח חיים הלכות חנוכה סימן תרעא סעיף ב</u>

כמה נרות מדליק; בלילה הראשון מדליק אחד, מכאן ואילך מוסיף והולך אחד בכל לילה עד שבליל האחרון יהיו שמונה...

הגמרא ובעקבותיה ההלכה מחנכים אותנו שבחנוכה כשנדליק את האור אנחנו נלך ונוסיף נר בכל יום, וכך בעצם פוסק השולחן ערוך על פי תפיסתם של בית הלל את מצוות החנוכה.

התפיסה הזו טומנת בתובה עומק רוחני גדול מאוד, התפיסה הזו מחנכת אותנו להתמודד עם חושך, להתמודד עם מצבי משבר, להתמודד עם מקומות שקשה לנו בהם, התפיסה הזו דורשת מאיתנו לעמוד מול המציאות ולומר בקול ברור, אנחנו נילחם בחושך מלחמת חורמה, אנחנו נאבק על זכותנו לחיות חיים בריאים ונורמליים במדינתנו, לחיות חיים מלאי תוכן, מלאכי ערכים, חיים עוצמתיים.

לשם כך אנחנו נפעל בכל הכח שיש לנו להוסיף עוד נקודת של אור, עוד נר קטן, עוד נר קטן. עוד נר אחד ועוד נר אחד והמציאות תתהפך.

והתפיסה החינוכית הזו מוכרת לנו עוד מרבנו, רבי עקיבא, בסיפור הידוע-

<u>מסכתות קטנות מסכת אבות דרבי נתן נוסחא א פרק ו</u>

מה היה תחלתו של ר' עקיבא. אמרו בן ארבעים שנה היה ולא שנה כלום. פעם אחת היה עומד על פי הבאר אמר מי חקק אבן זו אמרו לו המים שתדיר נופלים עליה בכל יום אמרו לו עקיבא אי אתה קורא אבנים שחקו מים (איוב י"ד י"ט). מיד היה רבי עקיבא דן ק"ו בעצמו מה רך פסל את הקשה דברי תורה שקשין כברזל על אחת כמה וכמה שיחקקו את לבי שהוא בשר ודם מיד חזר ללמוד תורה.

רבי עקיבא רואה תופעת טבע, רואה ומתפלא, איך יכול להיות שזאת המציאות?! איך יכול להיות שטיפה יכולה לתדור את האבן?

והתשובה היא כל כך פשוטה וכל כך עמוקה, טיפה של אור ועוד טיפה של אור, ועוד טיפה, ועוד מיליוני טיפות של אור והלב של אבן נשבר, ולב הבשר מופיע במציאות.

אנחנו צריכים מכבים, מכבים שיקחו על עצמם לדבוק בריבונו של עולם! מכבים שילחמו על הופעת האור במציאות, שיקחו על עצמם להיות אלה שיוסיפו אור במציאות, גם כשנראה שהחושך מנסה לבלוע ולבלע את כל המציאות.

תנועת בני עקיבא בישראל (ע.ר.)
אגף חינוך והדרכה

אנחנו צריכים מכבים שלא מתביישים לומר את אמונתם, שלא מפחדים לצעוד בגאוה לאומית, שיודעים להתבונן למרחוק, להתבונן בעוצמה מיוחדת על המציאות ולא לפחד כלל, לראות את הדברים למרחקים, להופיע את חזון הגאולה במציאות, לאט לאט, בעוד נקודה של אור ועוד נקודה של אור, עוד קרב ועוד קרב ולבסוף מנצחים.

וכך מול הרשעה שאנחנו רואים מול עינינו. כך נאבק ברוע, ובמילותיו של הרב קוק זצ"ל-

מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך...

ביום שבו נרצחו מתפללים עטופים בטליתות של אור ובתפילין של אש נבקש מריבונו של עולם שיתן לנו את הכח להוסיף אור, להילחם בחושך בהוספת האור, לדעת להתבונן במציאות ולא להתבלבל, לא להתייאש, לזכור את דבריו של ישעיהו הנביא-

<u>ישעיהו פרק סו פסוק ט</u>

הַאֲנִי אַשְׁבִּיר וְלֹא אוֹלִיד יֹאמַר ד׳ אִם אֲנִי הַמּוֹלִיד וְעָצַרְתִּי אָמַר אֱלוֹקָיִךְ: ס

וכפירושו של רש"י-

האני אביא את האשה על המשבר ולא אפתח רחמה להוציא עוברה כלומר שמא אתחיל בדבר ולא אוכל לגמור והלא אני המוליד את כל היולדות ועכשיו שמא עצרתי בתמיה:

אנחנו בטוחים בגאולתינו, בטוחים בדרכנו, בטוחים שהמשברים שעוברים עלינו הם כאותם משברים, צירי לידה של נשמת האומה, צירי לידה של גאולת המציאות כולה, ועלינו מוטלת האחריות לזכור ולהוסיף את הטיפות של אור מתוכנו לכלל המציאות.

בברכת חברים כואבים, בטוחים ומאמינים בתורה ועבודה,

אלתנן שטיגליץ

הריני מקבל על עצמי מצוות עשה של ואהבת לרעך כמוך